

Sofokles: Antigona

Antična dramatika

➤ Pomen za Evropo:

- Grki in Rimljani so postavili temelje evropski dramatiki in gledališču
- v srednjem veku Evropa izgubi stik z antično dramsko tradicijo
- v humanizmu in renesansi se spet vrne k dramskima zvrstema iz antike (tragediji in komediji)
- te dve zvrsti sta do danes ostali zgled najvišje razvite dramatike

Značilnosti antične dramatike in gledališča

- nastanek je povezan z verstvom (obredi v čast Dionizu)
- grške in rimske igre so uprizarjali na prostem, zato ji je lahko spremljalo številno občinstvo
- v pretežnem delu antične dramatike nastopa zbor (poje in pleše) predvsem pri tragediji

Antična tragedija

- pod tragedijo so Grki razumeli resnobno igro o mitičnih junakih, katerih zgodbe so se ohranile v bajkah, pripovedkah in epih
- na oder so postavljali pretresljive dogodke, večidel z žalostnim izidom (pogost konec s smrtjo)
- gledalec naj bi občutil notranje očiščenje ali katarzo

Življenje in delo

- 497-496 pr. Kr.
- Sofokles se rodi v plemeniti družini blizu Aten

Življenje in delo

- 469
- v tem letu opravlja pomembne vojaške, kasneje tudi politične in verske funkcije

Življenje in delo

- 468
- prvič prejme prvo nagredo v tekmovanju za najboljšo tragedijo

Življenje in delo

- 441
- uprizoritev Antigone

Življenje in delo

- okoli 430
- uprizoritev Kralja Ojdipa

Življenje in delo

- okoli 410
- uprizoritev Elektre

Življenje in delo

- 406-406 pr. Kr.
- umre v Atenah

- Sofokles velja za prvega klasika grške tragedije, ker je združil dovršeno dramsko oblikovanje z novo osvetlitvijo osrednjih verskih, moralnih in tudi političnih vprašanj pomembnih za Atene v 5. stol. (kralj Ojdip in Antigona)

Antigona

- tragedija o uporu Ojdipove hčerke Antigone zoper Kreonovo zapoved, da nihče ne sme pokopati njenega brata Polinejka
- v središču igre je konflikt med Antigono (upor opravičuje z zapovedmi religije, na kateri temelji družinsko pravo) in Kreonom, ki se sklicuje na moč in pravo posvetne države, da odloča o usodi podložnikov

Antigona

- Antigona mora na Kreonov ukaz umreti, vendar tudi njega zadane božja kazen, ko gresta za Antigono v smrt njegov sin Hajmon in žena Evridika

Dramska tehnika

- v Antigona je sintetična (Kralj Ojdip analitična)
- vsebuje vse stopnje dogajanja, iz katerih je morala biti zgrajena klasična tragedija to so:
 - zasnutek dejanja
 - zaplet v obliki spopada med nasprotnimi si junaki
 - vrh
 - razplet, ki nazadnje pripelje do katastrofe (smrt ali ponižanje enega od junakov)

Antigona danes

- drama je še zmeraj aktualna, ker se vprašanje, ki ga postavlja Sofokles v svoji igri, dotika svobode posameznika v sodobni državi in njegovih pravic, da živi po svoji vesti, verskem, moralnem ali kulturnem prepričanju, skladno s svojo nacionalno, kulturno tradicijo